

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 2015 r.

**w sprawie określenia organów uprawnionych obok Policji do prowadzenia dochodzeń
oraz organów uprawnionych do wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem
pierwszej instancji w sprawach, w których prowadzono dochodzenie, jak również
zakresu spraw zleconych tym organom**

Na podstawie art. 325d ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Dochodzenie, obok Policji, prowadzić mogą również:

- 1) organy Inspekcji Handlowej w sprawach o ujawnione przez nie w czasie przeprowadzania kontroli przestępstwa określone w art. 43 ust. 1 i 2 oraz w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.²⁾) oraz w art. 38 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148 i poz. 1101);
- 2) organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w sprawach o przestępstwa określone w art. 37b ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430, 1431 i 1438 i Nr 279, poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1247, 1262, 1282, 1436 i 1650, z 2014 r. poz. 85, 384, 694, 1375 i 1556 oraz z 2015 r. poz. 21.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 405, z 2013 r. poz. 1563, M. P. z 2014 r. poz. 145, Dz. U. z 2014 r. poz. 1188 i poz. 822 oraz M. P. z 2015 r. poz. 182.

z 2011 r. Nr 212, poz. 1263, z późn. zm.³⁾), art. 96-99 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914, z późn. zm.⁴⁾), w art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 30 marca 2001 r. o kosmetykach (Dz. U. z 2013 r. poz. 475) oraz w art. 31-34, 36-40 i 50-51 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322 oraz z 2012 r. poz. 908);

- 3) organy Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej w sprawach o przestępstwa określone w art. 124b, 125, 125a, 127, 127a, 129, 129a, 131 i 132 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271, z późn. zm.⁵⁾);
- 4) urzędy skarbowe i inspektorzy kontroli skarbowej w sprawach o przestępstwa z art. 77, 78 ust. 1 i art. 79 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330, z późn. zm.⁶⁾);
- 5) Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej w sprawach o przestępstwa określone w art. 208 ust. 2 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. poz. 243 oraz poz. 827).

§ 2. 1. Organy uprawnione do prowadzenia dochodzeń, określone w § 1, mogą również w tym zakresie wnosić i popierać oskarżenie przed sądem pierwszej instancji.

2. Uprawnienia do wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji przysługują także organom Straży Granicznej w sprawach o przestępstwa z art. 264 § 2, 264a § 1, 270, 273 i art. 275-277 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁷⁾), art. 464 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 113, poz. 657, z 2012 r. poz. 460 i poz. 892 oraz z 2013 r. poz. 2.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 230, poz. 1511, Nr 182, poz. 1228 i Nr 21, poz. 105, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 171, poz. 1016 i Nr 122, poz. 696 oraz z 2014 r. poz. 1722 i poz. 1662.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 234, poz. 1570 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 31, poz. 206, Nr 98, poz. 817, Nr 95, poz. 788 i Nr 92, poz. 753, z 2010 r. Nr 78, poz. 513 i Nr 107, poz. 679, z 2011 r. Nr 63, poz. 322, Nr 82, poz. 451, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 113, poz. 657 i Nr 122, poz. 696, z 2012 r. poz. 1342 i poz. 1544, z 2013 r. poz. 1245, z 2014 r. poz. 1491 i poz. 822 oraz z 2015 r. poz. 28.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 613, z 2014 r. poz. 768 i poz. 1100 oraz z 2015 r. poz. 4.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056,

cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650, z 2014 r. poz. 463 i poz. 1004), art. 125 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680, z 2013 r. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 1004) oraz art. 9 i 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 769).

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie mają zastosowania, jeżeli akt oskarżenia wnosi i popiera prokurator.

§ 3. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie określenia organów uprawnionych obok Policji do prowadzenia dochodzeń oraz organów uprawnionych do wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji w sprawach podlegających rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, jak również zakresu spraw zleconych tym organom (Dz. U. Nr 103, poz. 1019, z późn. zm.⁸⁾).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602, z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381, Nr 94, poz. 549, Nr 117, poz. 678, Nr 129, poz. 734, Nr 133, poz. 767, Nr 160, poz. 964, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 233, poz. 1381 i Nr 240, poz. 1431, z 2012 r. poz. 611, z 2013 r. poz. 849, 905, 1036 i 1247 oraz z 2014 r. poz. 538.

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 145, poz. 1543, z 2005 r. Nr 4, poz. 26, z 2006 r. Nr 200, poz. 1477 oraz z 2009 r. Nr 5, poz. 30.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia organów uprawnionych obok Policji do prowadzenia dochodzeń oraz organów uprawnionych do wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji w sprawach, w których prowadzono dochodzenie, jak również zakresu spraw zleconych tym organom stanowi realizację upoważnienia ustawowego zawartego w art. 325d ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555, z późn. zm., dalej „k.p.k.”), zmienionego ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1247). Zmiana ta wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2015 r.

W art. 325d k.p.k. w nowym brzmieniu skreśleniu uległ fragment „podlegających rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym”. Jednocześnie dodano zwrot „w których prowadzono dochodzenie”. Powyższe zmiany są skutkiem uchylecia z dniem 1 lipca 2015 r. wskazaną ustawą nowelizującą rozdziału 51 „Postępowanie uproszczone” w dziale X k.p.k. Tym samym, z dniem 1 lipca 2015 r. nastąpi likwidacja podziału karnych postępowań sądowych na postępowania zwyczajne (poprzedzone obowiązkiem prowadzenia postępowania przygotowawczego w formie śledztwa) i na postępowania uproszczone (poprzedzone co do zasady dochodzeniem). Po zmianie, jako karne postępowanie sądowe, pozostanie jedynie postępowanie zwyczajne.

Wydanie nowego rozporządzenia ma na celu dostosowanie go do wskazanych wyżej zmian dotyczących trybu postępowania sądowego. Rozporządzenie zastąpi rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie określenia organów uprawnionych obok Policji do prowadzenia dochodzeń oraz organów uprawnionych do wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji w sprawach podlegających rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, jak również zakresu spraw zleconych tym organom (Dz. U. Nr 108, poz. 1019, z późn. zm.).

Jednocześnie w projektowanym rozporządzeniu dokonano zmian niezbędnych z uwagi na zmianę aktów prawnych przywołanych w rozporządzeniu, rozszerzono zakres spraw zleconych niektórym organom oraz określono jeden dodatkowy podmiot uprawniony obok Policji do prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji w sprawach, w których prowadzono dochodzenie.

W § 1 pkt 5 projektowanego rozporządzenia wskazano mianowicie, że Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej przysługują uprawnienia określone tym rozporządzeniem w sprawach o przestępstwa określone w art. 208 ust. 2 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. poz. 243 oraz poz. 827) zamiast, jak dotychczas, w art. 208 ust. 1 tej ustawy, albowiem na skutek nowelizacji Prawa telekomunikacyjnego nastąpiła kontrawencjonalizacja przestępstwa z art. 208 ust. 1 na wykroczenie, przy czym za przestępstwo został uznany czyn zabroniony określony w art. 208 ust. 2 ww. ustawy (uporczywe używanie bez wymaganego pozwolenia urządzenia radiowego nadawczego lub nadawczo-odbiorczego).

W § 2 ust. 2 projektowanego rozporządzenia, z katalogu przestępstw, w sprawach, w których uprawnienie do wnoszenia i popierania przed sądem oskarżenia przysługuje Straży Granicznej, wyeliminowano przestępstwo z art. 137 Kodeksu karnego (dalej „k.k.”). Rezygnacja z tego artykułu podyktowana została faktem, że w odniesieniu do tego czynu zabronionego, zgodnie z art. 25 § 1 pkt 2 k.p.k., w pierwszej instancji orzeka sąd okręgowy. Tym samym, zgodnie z art. 309 pkt 1 k.p.k., w sprawach z art. 137 k.k. może być prowadzone jedynie śledztwo. Co za tym idzie, sprawy te nie mogą być objęte zakresem projektowanego rozporządzenia.

Z drugiej strony, w § 2 ust. 2 rozporządzenia rozszerzono katalog przestępstw, co do których organy Straży Granicznej mogą prowadzić dochodzenie oraz wnosić i popierać oskarżenie przed sądem pierwszej instancji o przestępstwo z art. 264a § 1 k.k. oraz art. 9 i art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 769). Proponowane zwiększenie uprawnień organów Straży Granicznej wynika z faktu rozszerzenia, w oparciu o przepisy art. 470 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650, z późn. zm.), właściwości formacji o nowe zadanie, polegające na zapobieganiu i przeciwdziałaniu nielegalnej migracji, jak również z faktu dostosowania projektowanych przepisów do zmian w ustawie o Straży Granicznej.

W projektowanym rozporządzeniu (§ 1 pkt 3) powiększono nadto wykaz organów uprawnionych obok Policji do prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji w sprawach, w których prowadzono dochodzenie o organy Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, nadając tym organom

wskazane uprawnienia w sprawach o przestępstwa określone w art. 124b, 125, 125a, 127, 127a, 129, 129a, 131 i 32 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271, z późn. zm.). Organy Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej powinny mieć bowiem możliwość działania nie tylko jako organy prowadzące postępowania administracyjne, ale także, z uwagi na cel, dla którego zostały powołane – zapewnienie ochrony zdrowia publicznego – także jako podmioty postępowania karnego w zakresie prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania oskarżenia m.in. w sprawach podejmowania bez wymaganego pozwolenia działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania lub importu produktu leczniczego lub prowadzenia hurtowni farmaceutycznej lub apteki ogólnodostępnej oraz ograniczenia fałszowania produktów leczniczych.

Wreszcie zmiany w § 1 pkt 2 w zakresie uprawnień organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczące substancji chemicznych z jednej strony wiążą się z uchycieniem ustawy z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1222, z późn. zm.) i wejściem w jej miejsce ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322 oraz z 2012 r. poz. 908). Wskazać przy tym należy, że katalog obecnych przestępstw z nowej ustawy odpowiada dotychczas powołanym w rozporządzeniu z dnia 13 czerwca 2003 r. Jednocześnie katalog ten uzupełniono o nowe przestępstwa wynikające z wykonania rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE L 396 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.). Dodatkowo powiększono zakres uprawnień Państwowej Inspekcji Sanitarnej wynikających z rozporządzenia o przestępstwo z art. 37b ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263, z późn. zm.) obejmujące produkcję, wprowadzanie do obrotu lub niewycofywanie z rynku substancji chemicznej, jej mieszaniny lub wyrobu wbrew decyzji właściwego państwowego inspektora sanitarnego. Powyższe jest bezpośrednio związane z realizacją przez ww. Inspekcję jednego z jej głównych zadań wynikających z art. 4 ust. 1 pkt 8 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. kontroli przestrzegania przepisów przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje

chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych.